

— На правах рукопису.
02(061)

Резолюції першої конференції наукових бібліотек України

28 - 31. XII. 1925.

1926.

ПОДЄБРАДИ.

Накладом В-ва „Українське Книгознавство“

КНИГОЗБІРНЯ УКРАЇНСЬКОГО БІБЛІОГРАФИЧНОГО МІКРОБА ч. 4.

На правах рукопису.
02(061)

Резолюції першої конференції наукових бібліотек України

28 - 31. XII. 1925.

1926.

ПОДЄБРАДИ.

Накладом В-ва „Українське Книгознавство“.

* * *

*

28 - 31. грудня 1925 року відбулася Перша Конференція Наукових Бібліотек України. Місцем її обрано було Київ, як центр наукового та бібліотечного життя Радянської України. Засідання відоувалися в помешканні Всесвітньої Бібліотеки України при Українській Академії Наук. Потреба в Конференції виникла з того, що наукові бібліотеки УСРР, складаючи більшу частину книжкових багатств Радянської України, через те повинні брати м'яту участь у науковому та громадському життю держави, але для того треба було вирішити низку пекучих питань що до їх внутрішньої організації, взаємин з іншими бібліотеками та з іншими установами освітнього характеру, активізації їх роботи в напрямку як найбільшого розвитку їх наукової роботи та найбільшого впливу на громадське життя, нарешті - що до їх матеріального становища. Конференція була дуже лідна /38 делегатів з ухвальним голосом, 29 - з дорадчим, 137 гостей - співробітників наукових і інших бібліотек/ і захопила як усі наукові, так і інші бібліотеки, а також деякі інші кола, звязані у своїй діяльності з науковими бібліотеками; були на ній і два представники від науково-бібліотечних кол РСФСР

Всесвітня бібліотека України, крім помешкання, дала Конференції 8 доповідачів, 2 х членів Президії та Секретаріату, Організації

- 2 -

ну й Редакційну Комісію.

Труди Конференції будуть надруковані а тимчасом подаємо Вам резолюції Конференції.

* * *

*

1. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІДЬ В. В. ДУБРОВСЬКОГО.

"ОРГАНІЗАЦІЯ МЕРЕЖІ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УСРР ТА
НАЙБЛИЖЧІ ЗАВДАННЯ В ІХ РОБОТІ".

1/ Оскільки спадщина науково-бібліотечних закладів УСРР, як вона збереглася під час революційної освітняської перебудови, досі не приведена в систему ні що до единства відання ними, ні що до единства упланування їх роботою, ні з боку увязки їх з загальними перспективами культурного будівництва, треба в першу чергу звернути увагу на вирішення цих питань.

2/ Перед науковими бібліотеками - Нарада вважає за потрібне поставити три основних завдання /крім загальної й політосвітньої праці ІХ/:

- a/ бути основними державними книгосховищами республіки,
- , провадити науково-бібліографичну роботу й взагалі науково-дослідчу працю в галузі бібліотекознавства та книгознавства,
- b/ підготовляти шляхом аспірантури наукових робітників у галузі бібліотекознавства, бібліографії й взагалі книгознавства.

3/ Треба визнати за необхідне та за єдине можливе оперти основні науково-бібліотечні осередки на місці в індустріальному та культурному відношенні центри /Київ, Харків, Одеса, Катеринослав/, спрямувавши до цієї мети як розділ обовязкового примірника так інші організаційні заходи.

4/ Організацію нових наукових бібліотек загального значіння по інших містах /на зразок Вінниці та Житомира/ визнати за можливе тільки в міру дійсних потреб, у плановому порядку, починаючи з індустріально-промислових центрів /Луганськ, Артемівськ/.

5/ Для обеднання роботи наукових бібліотек не шляхом адміністративних заходів, а через координацію їх планових завдань, треба увязати їхню роботу біля головних осередків цієї роботи - Всенародньої Бібліотеки України, Українського Наукового Інституту Книгознавства та Українсь-

кої Книжної Палати.

6/ Бібліотеки спеціальні і навчальні вузовські, не входячи в основну мережу наукових бібліотек УСРР, загального значення, повинні в своїй роботі бути увязані з ними, виконуючи свої специфічні завдання.

7/ Опріч того, визнати за доцільне перевести до Украуки ті наукові бібліотеки, що виконують вище зазначені функції й перебувають в Укрпрофосвіті та Укрполітосвіті, в першу чергу бібліотеки: Одеську Державну Публічну Бібліотеку, Бібліотеку кул. Київського Університету, Харківську Державну Бібліотеку ім Короленка.

8/ Маючи на увазі потребу утворення в Катеринославі, як великому індустріальному центрі УССР, наукової бібліотеки, як бази до наук. роботи, визнати за доцільне покласти в основу такої бібліотеки, бібліотеку ім. Жовтневої Революції, перевівши її до Украуки по одержанні обовязкового примірника СССР.

9/ Визнати за бажане перевести на держбюджет Кінницької Філії Всесвітньої Бібліотеки України й Одеської Української ім. Т. Шевченка й передати останню до Украуки.

2. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІЛЬ С.П. ПОСТЕРНАКА:

"ПРОБЛЕМА НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УСРР".

Визнаний,

1/ що до наукових бібліотек повинні належати всі ті бібліотеки, які мають наукові завдання, відповідний напрям та характер роботи й провадять цю роботу за допомогою відповідного книжкового фонду;

2/ що наукові бібліотеки УСРР, складаючи значний відсоток загального числа бібліотек УСРР, дорівнюючись або й переважаючи всі інші бібліотеки розмірами своїх книжкових фондів, складають велику потенційну силу, якій далеко не відповідає їхня реальна сила;

3/ що основне завдання наукових бібліотек - становити книжкову базу до наукової й науково-навчальної роботи; але виконуючи його, наукові

бібліотеки повинні особливу увагу звернути на ті завдання, що їх ставить бібліотекам сучасне життя УСРР, а саме на завдання економічні /створити базу для вивчення продукційних сил та народного господарства УСРР/; політично-культурні /стати джерелом комуністичної освіти й соціалістичної культури/; національної /становити знаряддя до розвитку національних культур на Україні/;

4/ що наукові бібліотеки з універсальними фондами повинні бути науковими бібліотеками широкого користування, а наукові бібліотеки зі спеціальними фондами /бібліотеки відомств, спеціальних КУЗ-ів і установ/, повинні становити не замкненні бібліотеки цих відомств, вузів і установ, а бібліотеки даного фаху для всіх робітників цього фаху й усіх, хто цікавиться цим фахом;

5/ що в залежності від накреслених завдань, кожна наукова бібліотека повинна встановити комплекс зв'язків та взаємовідносин:

- а/ з іншими бібліотеками, з метою координації своєї роботи,
- б/ з відповідними партійними, науковими, адміністративними, господарчими, державними і громадськими установами, з відповідними профспілками та організаціями, утворюючи наукову книжкову базу до їхньої праці й активно притягуючи до себе весь склад робітників даного фаху;
- в/ бібліотеки, що передбачають при якихось установах, вступаючи в вищезазначений комплекс зв'язків і взаємовідносин, повинні разом з тим лишатися в тісному зв'язку з своїми установами, виконуючи що до них функцію виробництва;

6/ що нарешті, відповідно до всього попереднього, кожна наукова бібліотека повинна пристосувати до вимог сучасного життя УСРР всі сторони своєї роботи, внести відповідні зміни в свою структуру й організацію та в саму методологію своєї роботи, поклавши в основу її принцип максимальної активізації.

ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УХВАТЛЯЛА:

щоб зробити наукові бібліотеки могутнім чинником в усьому економичному, політичному й культурному житті УСРР: щоб вони могли виконати зазначені вище завдання і функції та реорганізувати свої методи; щоб змогли свою велику потенціяльність у силу перетворити в силу реальну, треба:

1/ доручити науковим бібліотекам розробити й популяризувати проблему наукових бібліотек і бібліотекознавчих наук в колах радянського громадянства, поміж маси бібліотекарів наукових бібліотек, серед професури, наукових робітників і радянського студенства;

2/ координувати й увязати роботу всіх наукових бібліотек УСРР біля наукових бібліотек індустріальних центрів УСРР; oprіч того, з метою регулювання роботи наукових бібліотек всіх главків НКО і всіх відомств, визнати за доцільне утворити єдиний регулюючий центр при Украунці;

3/ підготувати кадри висококваліфікованого наукового та спеціально-бібліотечного персоналу для наукових бібліотек;

4/ планово докомплектувати всі прогалини наукових бібліотек, що утворилися в них за роки війни та революції, а також прогалини нових наукових бібліотек, що зародилися й виросли за роки революції, й на далі в достатній мірі поповнювати книжкові фонди всіх наукових бібліотек;

5/ дати змогу науковим бібліотекам розвинути видавничу діяльність з обсягу їхньої наукової роботи, а для того під час розверстки числа друкованих аркушів між науковими установами, прикладти до них ту саму мірку, що й до науково-дослідних катедр;

6/ зважаючи на те, що ціла низка цінних наукових бібліотек міститься в непристосованих і небезпечних із пожежного боку будинках, визнати за своєчасне включити будування спеціальних бібліотечних будинків у плани будівництва НКО, поставленого на чергу дня;

7/ нарешті, останнє й найголовніше - без чого всі попередні побажання залишаться лише побажан-

ням, підвиести під наукові бібліотеки постатню матеріальну базу, відповідну до їхніх розмірів, завдань і обсягу роботи, а для того - іхній науковий персонал прирівняти до наукового персоналу ВУЗ-ів, а також відпустити відповідні кошти на господарські й науково-операційні потреби..

3. РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ВИДАННЯ ДРУКОВАНИХ КАТАЛОГОВИХ КАРТОК.

1/ У друкованій картці повинні бути відомості, потрібні всім її споживачам: бібліотекам науковим і політосвітним, бібліографам і т. інш.

2/ Розполог бібліографичного матеріялу на картці та шрифти якими вона друкується, повинні задовільняти в першу чергу потреби бібліотек, що провадять роботу з масовим читачем.

3/ У картці повинні бути такі частини, виділені в окремі абзаци:

- а/ автор,
- б/ внутрішня характеристика твору,
- в/ зовнішня його характеристика,
- г/ анотація що до змісту і приступності книги,
- г/ орієнтовочні вказівки для бібліотекаря що до класифікації каталогового матеріялу /індекси, кеттеризація, предметові рубрики і т. інш./.

4/ Реалізувати справу централізування каталогізації бажано в таких напрямках:

- а/ запровадження в обовязковому порядку користування друкованими картками, що виготовляються при палаті, в усіх наукових і центральних округових бібліотеках;
- б/ пропаганда переходу від кустарних способів каталогізації до централізованої каталогізації через бібліотечні обєднання.

4. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІДІ:

п. ГОДКЕВИЧА - "КНИЖКОВА ПАЛАТА ТА НАУКОВІ БІБЛІОТЕКИ", п. РУВІНШТЕНА - "ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВО-БІБЛІОГРАФИЧНОЇ ПРАЦІ", п. САГАРДИ - "БІБЛІОГРАФІЧНА ПРАЦЯ В НАУКОВИХ БІБЛІОТЕКАХ", І. ЯСИНСЬКОГО - "СТВОРЕННЯ УКРАЇНОЗНАВЧИХ БІБЛІОТЕЧНИХ ЦЕНТРІВ НА УКРАЇНІ ТА БІБЛІОГРАФІЯ ПРОДУКЦІЙНИХ СІЛ" і п. ОТАМАНОВСЬКОГО - "ТОПОБІБЛІОГРАФІЯ, ЯК ОСНОВНЕ КРАЄЗНАВЧЕ ЗАВДАННЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК, ТА ІІ ОРГАНІЗАЦІЯ".

1/ Вважати за основне завдання бібліографичної роботи на Україні складання українознавчого бібліографичного репертуару.

2/ За складові частини цього репертуару вважати:

I. всю друковану літературу видану на території етнографичної України за всі віки та всю рукописну літературу на території України до початку друку;

II. всю літературу всіма мовами про Україну поза межами етнографичної України за всі віки;

III. всю літературу українською мовою поза межами етнографичної України за всі віки;

IV. всі твори авторів українців /в розумінні, установленому для роботи УАН/, деб вони не жили.

3/ Для розробки проекту роботи над складанням українського бібліографичного репертуару, методології цієї роботи, проекту розподілу ії між установами, що ведуть бібліографичну роботу, а також для взаємної інформації та для координації бібліографичної роботи, - утворити при Укрнауці в Київі спеціальну комісію в складі представників Укрнауки, Всенародної Бібліотеки України, Української Книжкової Палати та Українського Наукового

Інституту Книгознавства з правом кооптації.

4/ Вироблений Комісією проект розіслати на розгляд по головних установах, що ведуть бібліографічну роботу, для ознайомлення та поправок. На підставі всіх цих зауважень Комісія має остаточно переробити проект і поставити його на обміркування й ухвалу Зізду або наради установ, що ведуть бібліографічну роботу.

5/ Виробити проект розподілу вище зазначеної бібліографічної роботи, Комісія повинна мати на увазі такі установи, що ведуть бібліографічну працю:

I. наукові бібліотеки УСРР, а саме:

а/ Всесараднью Бібліотеку України;

б/ наукові бібліотеки з універсальними фондами;

в/ спеціальні наукові бібліотеки;

П. Українську Книжкову Палату;

Ш. Український Науковий Інститут Книгознавств

IV. Бібліографічну Комісію Наукового Товариства ім. Т. Шевченка;

У. Бібліографічні Комісії ріжник установ;

УІ. Бібліографічні товариства.

6/ Oprіч вищезазначеного основного завдання бібліографії на Україні, визнати за потрібне, як основний допоміжний засіб до науково-дослідчої роботи, ведення загальної і спеціальної бібліографічної роботи, звязаної з завданнями й потребами сучасного радянського наукового будівництва УСРР.

7/ Зважаючи на те, що наукові бібліотеки можуть виконати свої завдання лише в тому разі, якщо бібліотечна робота в основних процесах буде організована за принципами та методами наукової бібліографії, наукові бібліотеки повинні систематично й планово переводити бібліографічну роботу в таких формах:

I. бібліографічний опис за принципами наукової бібліографії;

II. ріжні форми бібліографічної роботи в звязку з потребами читачів;

III. бібліографія в звязку з комплектуванням бібліотеки;

1у. бібліографичний репертуар українознавства;
у. розробка наукових основ і методології бібліографичної роботи.

8/ В залежності від ріжних типів бібліотеки, вони повинні переводити таку роботу:

- а/ бібліотеки спеціальні - спеціальну бібліографичну роботу в певній галузі науки, що є фахова для даної установи; в своїй спеціальності вони провадять і українознавчу бібліографичну роботу;
- б/ універсальні бібліотеки провадять: 1. загально-бібліографичну роботу в формах, що відповідають спеціальним умовам існування та завданням даної бібліотеки; 2. топобібліографичну роботу;
- в/ Всесвітня Бібліотека України провадить бібліографичну роботу - 1. що випливає з її завдань, як Національної Бібліотеки України - зібрати як найповніший матеріал, що звязує українську науку з науковою всесвіту; 2. що випливає з її завдання - утворити як найповнішу збірку всієї літератури в обсязі українознавчого бібліографичного репертуару в вищезазначеному розумінні; 3. над методологічними й організаційними завданнями бібліографичної роботи усіх типів УСРР.

9/ Наукові та краєзнавчі установи й організації, що провадять бібліографичну роботу, бібліографичні комісії, бібліографичні товариства повинні вести свою бібліографичну роботу в тісному контакті з відповідними спеціальними бібліотеками, або в контакті з універсальними, поскільки їх робота виходить за межі спеціальної бібліографії, уникуючи паралелізму так в галузі складання бібліографичних репертуарів, як і в галузі збирання книжкових фондів.

10/ Український Науковий Інститут Книгознавства провадить: а/ бібліографичну роботу в галузі книгознавства, виходячи зі своїх завдань, як книгоznавчої наук-дослідчої установи; б/ бібліографичну роботу в галузі українознавства в тісному контакті з бібліотеками універсального типу та з бібліографичними комісіями загального характеру.

11/ Українська Книжкова Палата провадить державну бібліографію УСРР з 1917 р. в контакті з відповідними установами.

12/ Визнати за своєчасне й доцільне утворення зводного каталогу наукових бібліотек України таким шляхом:

- a/ роботу цю провадять усі наукові бібліотеки України по районах, а централізується вся ця робота при Всесвітній Бібліотеці України;
- b/ як першочергову роботу в галузі зводного каталогу поставити зводний каталог українознавчої літератури бібліотек України, періодика й цінних фондів наукових бібліотек УСРР.

13/ Визнати за невідкладне завдання: а/ забезпечити видання органу державної бібліографії УСРР та його своєчасний вихід; б/ забезпечити видання бібліографичної роботи всіх бібліографичних установ УСРР.

14/ Визнати за надзвичайну потребу всіх наукових бібліотек:

- I. забезпечити можливість централізації видання каталогографічних карток і інвентаря обов'язкового примірника УСРР, в першу чергу монографічн. літератури та назв періодика;
- II. визнати за можливе, якщо будуть друкуватися каталогові картки видавати - "Літопис Українського Друку" в товші терміни, систематизуючи матеріял;
- III. доручити "Літописові" провадити бібліографичний розпис статті;
- IV. в науковому відділі "Літопису" визнати за бажане переклад на одну з європейських мов деталізованих заголовків творів;
- V. визнати, що це вимагатиме значних витрат, але що вони покриються величезною користю для бібліотек, для учених УСРР і для пропаганди української науки за кордоном;
- VI. визнати за бажане, щоб книжкова палата друкувала списки заборонених, конфіскованих або знищених видань.

15/ Визнати за бажане звернутися від імені Конференції до всесвітнього бібліотечного Конгресу з пропозицією поставити питання про відновлення перерваного імперіалістичною світовою війною інтернаціонального видання бібліографії наукової літератури й просити УАН звернутися до всіх академіків і наукових установ всього світу з відповідною пропозицією.

16/ Визнати, що обовязковий місцевий примірник, що про нього говорить ст. 623 – декрету РУЦРК від 30. квітня 1925 р., повинен передаватися не до тої бібліотеки міста, яка носить називу "Центральної", а до головної наукової універсальної бібліотеки міста, як-що така бібліотека в місті є.

5. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІДЬ П. ІВАНИЧКОГО.

"НАУКОВО-ДОСЛІДЧА ПРАЦЯ В ГАЛУЗІ КНИГОЗНАВСТВА ТА БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА В ЗВЯЗКУ З ПІДГОТОВКОЮ БІБЛІОТЕКАРІВ ТА ЗАВЕДЕННЯМ АСПІРАНТУРИ ПРИ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕКАХ".

Визнати: 1/ що в обсяг науково-дослідчої роботи наукової бібліотеки входить бібліотекознавство, а також ті питання книгознавства, що звязані з науковим бібліотекознавством;

2/ що таку роботу можна нормально поставити й розгорнути в усю широчінь тільки в організованому звязку з бібліотекою;

3/ що наукова робота енциклопедичної бібліотеки повинна полягати не тільки в окремих процесах науково-техничного характеру;

4/ що наукова бібліотека повинна не тільки провадити технічні процеси але й вивчати їх та підвищувати під них наукову базу; тому усією своєю організацією, самим підходом до роботи наукова бібліотека повинна бути -науково-дослідчою установою бібліотекознавства, огнищем та розсадником бібліотеко-ї книгознавчих знань

5/ що нормальна робота наукових бібліотек гальмується браком відповідних фаховців,-

ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ УВАЖАЄ ЗА КОНЧЕ ПОТРІБНЕ:

1/ в найблищому часі організвати при головних бібліотеках України Інститут Аспірантури для підготовання бібліотекарів вищої кваліфікації та курси для підготовання бібліотечних робітників;

2/ покласти в основу організації цього інституту загальні правила аспірантури, що їх ухвалено Наркомосвітою України, деталізувавши їх пристосувавши їх відповідно до спеціальних завдань і умов підготовання бібліотекарів вищої кваліфікації;

3/ щоб забезпечити нормальну організацію та саме існування інституту аспірантури, а ~~також~~ нормальне переведення наукової роботи бібліотеки взагалі, дати їй відповідну до завдань та обсягу роботи матеріальну базу;

4/ підготовання аспірантів в галузі книгоznавства покласти на УНДК.

6. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІЛЬ П. РОЗАНОВА.

"ЗВЯЗОК МІЖ НАУКОВИМИ ТА ПОЛІТОСВІТНИМИ БІБЛІОТЕКАМИ УСРР.

Заслухавши доповідь про зв'язок між науковими та поліtosвітними бібліотеками УСРР,-
Перша Конференція Наукових Бібліотек вважає, що всі бібліотеки УСРР, являючись лише ступенями єдиної системи освіти, мають одну спільну мету - сприяння економичному й культурному зростові країни й утворення комуністичного суспільства і розріжняються лише обектом своєї праці, а через те й формами та методами обслуговування.

Єдність мети вимагає, щоб бібліотеки різного типу працювали у взаємному зв'язку, інформуючи й використовуючи досягнення одніх других.

Такий контакт у роботі може бути лише при умові гнучкого і конкретного погодження знизу - з боку ~~самих~~ наукових і поліtosвітніх бібліотек.

Конференція Наукових Бібліотек вважає, що жи-

ття висунуло різні форми контакту; із них необхідно підкреслити такі:

1/ спільна робота в місцевих бібліотечних об'єднаннях, що має виявитися:

- а/ в організації комісій для розроблення питань бібліотекознавства;
- б/ в теоретичній підготовці практикантів наукових та політосвітніх бібліотек;
- в/ у взаємному ознайомленні з роботою бібліотек та їхніми досягненнями шляхом доповідів, екскурсій і окремих одвідувань.

2/ Перегрупування фондів, що попали до політосвітніх бібліотек не в плановому порядку й не відповідають завданням бібліотеки. Таке перегрупування й передання науковим бібліотекам книжних фондів належить провадити в погодженні кожен раз з відповідними відомственими Центрами.

Надалі необхідно уточнити комплектування згідно з завданнямикої бібліотеки.

3/ Постановка широкої консультаційно-довідкової роботи в наукових бібліотеках, яка обслуговувала б також бібліотекаря й читача політосвітніх бібліотек, особливо в питаннях спеціальних, що вимагають великої попередньої бібліографичної розробки.

4/ Нарешті з метою раціонального використування масами читачів книжкових фондів наукових і політосвітніх бібліотек, необхідно з'організувати можливість переведення читачів із одних бібліотек у другі, відповідно до їхньої підготовки й інтересів. Бажано - організація науковими бібліотеками пересувних книжкових виставок із відповідними доповідями.

5/ Ця дружна робота наукових і політосвітніх бібліотек буде надійним забезпеченням відродження національної культури України на нових комуністичних підвалинах.

7. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІДЬ Д. БАЛКИ.

"АКТИВІЗАЦІЯ РОБОТИ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК У.С.Р.Р.

Перша Конференція Наукових Бібліотек УСРР, зазначаючи завдання, що стоять перед новою науковою бібліотекою, а саме:

- а/ служити інтересам науки,
- б/ провадити громадсько-політичну роботу /участь у економичному, політичному й культурному житті країни, обслуговування науковою книжкою широких мас/,
- в/ провадити українознавчу та краєзнавчу роботу у царного порядку, -

вважає за необхідне, щоб наукові бібліотеки УСРР звернули особливу увагу на активне розкривання змісту книжкових скарбів читачеві, та наближення книги до читача, на вичення читача, на соціально-педагогичну роботу з читачем.

За основні в цьому напрямку методи активізації бібліотечної роботи в наукових бібліотеках Конференція вважає такі:

1/ організацію постійної, за принципами рекомендаційної й "критичної" бібліографії поставленої справочно-бібліографичної роботи, розроблення рекомендаційних списків, тематичних і предметових каталогів, показчиків на наукові теми й до кампаній; допомогу читачеві консультацією як при каталогах, так і в окремому при бібліотеці консультаційному бюрі; друкування рекомендаційних списків у місцевій пресі; допомогу читачам при користуванні чужомовною літературою;

2/ виставки книжок, журналів, різних експонатів на наукові теми та до найважливіших громадсько-політичних питань; лекції, доповіді дискусії в бібліотеці.

3/ організацію науково-дослідчої роботи, причому наукова бібліотека повинна стати за центр її там, де нема інших наукових установ, або де дослідча праця не може бути продуктивною без книжкової бази;

4/ у ВУЗ-ах - увязку роботи фундаментальної бібліотеки з кабінетами, лабораторіями, учебним планом.

· 5/ участь наукової бібліотеки не тільки в наукових, але й громадських, економичних та політичних організаціях і установах;

6/ активну участь її в методичній та організаційній роботі міського бібліотечного обєднання;

7/ вивчення читачів та питань читання;

8/ участь у роботі Держвидату, щоб сприяти виданню книжок і вивченю питань про країну українську книжку, підручник, хрестоматію т. інш.

Для українознавчої та краєзнавчої роботи, як спеціального і невідкладного завдання, в наукових бібліотеках потрібно:

9/ каталогізаційно або топографично відокремлювати українську книгу для справжньої українознавчої праці та для наближення української книжки до читача;

10/ переважно висовувати українську книгу в рекомендаційних списках, у бібліографії, в консультаційній роботі, у виставках і т. д.;

11/ організовувати гуртки з читачів для вичення районового краєзнавства та окремих питань українознавства;

12/ провадити бібліотечні кампанії, спеціальні виставки, доповіді, лекції по питань вичення свого району та з українознавства;

13/ увязати роботу наукової бібліотеки з краєзнавчими комісіями, де вони є, і стати за центр краєзнавчого руху там, де таких комісій нема.

8. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ГОЛОВІЛЬ В. О. КОЗЛОВСЬКОГО.

"ЄДИНА КАТАЛОГРАФІЧНА ІНСТРУКЦІЯ".

Перша Конференція Наукових Бібліотек УСРР визнала,

1/ що потреба завести правильний і однomanітний список книжок, у першу чергу - в наукових бібліотеках УСРР, вимагає вироблення наукових детальних правил каталогізації, що мають стати обовязковими для бібліографічного опису, а також для вжитку в наукових бібліотеках УСРР, з перспективою на введення єдиних правил для всіх бібліотек Республіки.

2/ що ця єдина інструкція повинна точно вказу-

вати, які елементи належать до бібліографичного опису, які до повного бібліотечного, і які скорочення допускаються в тих випадках, коли для певних типів бібліотек було визнано за можливе чи потрібне завести спрощену каталогографію;

3/ що в основу єдиних каталогографичних правил слід покласти англо-американську інструкцію, якої прінципи треба розробити, пристосовуючи до наших бібліографичних і культурно-історичних особливостей та до властивостей української і російської мови,-

п о с т а н о в л ю е:

1/ просити Укрнауку утворити спеціальну наукову комісію, доручивши їй розробити каталогографичні правила на згаданих вище підставах;

2/ вироблений комісією проект належить розіслати до наукових бібліотечних центрах УСРР для завдань і критики, а потім подати на затвердження Укрнауки;

3/ Комісія повинна подбати за те, щоб ознайомити всі наукові бібліотеки УСРР з основними загальними каталогографичними інструкціями;

4/ Комісія повинна війти в зносини з Усесоюзною Бібліотекою імені Леніна, щоби погодити з нею правила каталогографії для українських бібліотек;

5/ зважаючи на те, що титульні сторінки й заголовки, що дають основні елементи для бібліографичного опису, виявляють велику невпорядкованість, рекомендувати комісії вжити заходів до поліпшення цієї справи, проводячи відповідні кампанії в спеціальній і загальній пресі, вільначи через професійні органи робітників друку й преси та виступивши перед відповідними центральними інстанціями з ініціативою до урегулювання справи декретом або розпорядженням.

2. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІЛЬ П. ВОРОВИІЛ ТА СПІВДО-
ПОВІЛЬ П. КОЗЛОВСЬКОГО.

"КЛАСИФІКАЦІЯ КНИЖОК У НАУКОВИХ БІБЛІОТЕКАХ ТА
ПРЕДМЕТОВИЙ КАТАЛОГ."

1. Щоб поліпшити роботу в наукових бібліотеках в справі обслуговування читача, бажано приступити у формі спроби, для досвіду, до складання в цих бібліотеках предметового каталогу, відповідно до виробничих завдань наукових бібліотек.

2. Предметовий каталог слід поставити так, щоб можна було розширювати його до потрібних меж і включати весь змістожної окремої книги. Методи й способи утворення цього каталогу залежать від умов, в яких працює та чи інша бібліотека, та від того, якого читача вона обслуговує. Але роботу слід ставити так, щоб предметовим каталогом, хоч би лише в якійсь його частині, можна було користуватися зараз, вже під час його складання.

3. Визнаючи конечну потребу в предметовім каталогі, Конференція разом визначає й труднощі, з якими доводиться зустрічатися, склаючи його. Тому цю роботу повинні провадити лише бібліотекарі з відповідною підготовкою.

4. В якайскому часі, як тільки набереться досить досвідного матеріялу, необхідно взятися до колективного утворення підручників та допоміжних книжок до методики та техники предметового каталогу.

5. В бібліотеках, що мають систематичний каталог, визнати за доцільне користуватися ним поруч із предметовим каталогом.

6. Для обліку й обеднання колективної роботи над складанням предметового каталогу, треба зорганізувати спеціальні Комісії при бібліотечних обеднаннях, притягнувши до активної участі в них представників наукових бібліотек, а також бібліографичних і інших наукових установ та організацій.

10. РЕГОЛІЯ НА ДОРОГУ Д. ЛІСНИКА.

"НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ В НАУКОВИХ БІБЛІО- ТЕКАХ."

Визнаючи, що послідовне переведення наукової організації праці в бібліотеках є однією з передумов продуктивної роботи бібліотек, нормальної постановки й розвитку народньої освіти, а через це й росту самої держави, -
ПЕРГАКОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УСРР вважає за першочергову проблему:

а/ стандартизацію типів наукових бібліотек та встановлення при Україні единого центру, виключно для наукових бібліотек, яко спирається на науково-бібліотечне товариство при Е.Б.У., з філіями на місцях/, для одних - адміністративного-організаційного, для других - ідейно-керуючого;

б/ утворення при окремих бібліотеках активних осередків для районалізації роботи бібліотек;

в/ пропаганду ідей НОН-у в бібліотеках;

г/ припустиму одноманітність методів опрацювання книжок з широкою централізацією роботи /особливо що-до класифікації й каталогізації, як одної з функцій Книжкової Палати/, а також централізацію статистичної відчитності;

д/ согласованість та упорядкування справи бібліографичної інформації та бібліографичної роботи взагалі;

е/ можливу диференціацію техничних процесів бібліотечної роботи, встановлення норм та учиту процесів праці;

ж/ визнання бібліотечної справи за спеціальну професію, що вимагає певних спеціальних знань, а також певних фізичних та психічних здібностей;

з/ доцільне устаткування бібліотечних будинків з боку опалення, освітлення, техничного приладдя то-що;

і/ масове виготовлення бібліотечного приладдя.

11 - РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІДЬ П. РУБІНГЕЙНА ТА СПІВ-

ДОПОВІЛЬ П. РІЖКА.

"ПРО НОСТАЧАННЯ ЧАУКОВИХ БІБЛІОТЕК "

Визнаючи, во

1/ розвиток народного господарства УСРР щільно звязаний з розвитком науки УСРР;

2/ що брак по наукових бібліотеках наукової, скоєнної та кордонної літератури, якій утворилися великі прогалини за часів війни та революції, надзвичайно гальмує розвиток науки на Україні;

3/ що недостатність коштів, які відпускаються на поповнення наукових бібліотек закордонною науковою літературою, їх розпорашеність та брак плану в їх уживанні стоять на перешкоді до належного поповнення цих бібліотек;

4/ що деякі з наукових бібліотек України, які мають змогу науково обробити й використати всесоюзний обов'язковий примірник, не мають його, Перша Конференція Наукових Бібліотек УСРР винесе за невідкладну потребу для розвитку науки на Україні:

1. щоб було асигновано значну суму грошей на заповнення тих прогалин у науковій літературі, які утворилися в наукових бібліотеках за часів війни та революції;

2. щоб надалі на поповнення наукових бібліотек України новою закордонною науковою літературою відпускалися достатні кошти;

3. щоб ці кошти були централізовані й витрачалися за певним погодженням і спільним планом, уникнути витрачання їх на придбання тих самих книжок ріжними бібліотеками, оскільки це не порушує виробничих інтересів окремих бібліотек;

4. щоб усі великі наукові бібліотеки України універсального складу одержували всесоюзний обов'язковий примірник.

12 РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІЛЬ П. МЕЖЕНКА

"ПРО ПЕРЕМІС БІБЛІОТЕК УСРР

аслухавши інформацію п. Меженка про пере-

нис бібліотек України, Конференція вітає ідею такого обліку й рахує його за справу надзвичайної ваги, необхідну для установлення мережі бібліотек УСРР.

2. УНІК-ові, на думку КОНФЕРЕНЦІЇ, слід подбати про як найприступнішу для всіх типів бібліотек форму та редакцію анкети, досягаючи цього ні в якому разі не за рахунок її наукового значіння.

3. КОНФЕРЕНЦІЯ вважає, з метою упрощення роботи, помимо поспільного обслідування бібліотек, обслідування монографичне.

4. З метою успішного переведення в життя дього перепису, КОНФЕРЕНЦІЯ вважає за можливе, для економії сил та засобів, перевести перепис під час всесоюзного перепису 1926 р.

5. КОНФЕРЕНЦІЯ висловлює побажання до УНІК-у, щоб він опрацював матеріали перепису та якнайшвидше їх опублікував.

12. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОПОВІДІ - П. МАЯКОВСЬКОГО: "СИСТЕМА ПОСАД У НАУКОВИХ ВІБЛІОТЕКАХ, ІХ НОМЕНКЛАТУРА Й ТАРИФІКАЦІЯ" - ТА П. ХОХЛА: "УНОРМУВАННЯ РОБОЧОГО ДНЯ В НАУКОВИХ ВІБЛІОТЕКАХ ТА ВІДЛІСТОК ДЛЯ ІХ ПЕРСОНАЛУ.

Маючи на увазі великі й різноманітні завдання наукових бібліотек, конечну потребу завести в них відповідну їхній роботі й однакову для всіх наукових бібліотек тарифікацію та необхідність поставити їхніх співробітників у такі матеріальні умови, за яких наукові бібліотеки могли б мати потрібний їм кваліфікований персонал.-

Перша Конференція Наукових Вібліотек УСРР, заслухавши доповіді п.п. Маяковського та Хохла, постановила:

1. визнати за доцільне завести в наукових бібліотеках УСРР таку систему, номенклатуру й тарифікацію посад:

Ч. Ч. Поменклатура
посад.

Функції.

Класифікація. Тарифікація.

В наукових у менших
бібліотеках наукових
кінад бібліоте-
300.000 т. ках.

Науково-адміністративний персонал.

1. Директор

Керує всією науковою освітньою діяльністю і посподарчим життям бібліотеки.

Загально-наукова або теоретично-обслуговуюча, або професорська праця в Інституті або редакції або в іншому житті /друговани/ або до-попідї й т. інш./ органі-заційний дос-від.

або

Завідувач.

С. Заступник
директора.

Поділяє з директором обов'язки керування науковою та освітньою діяльністю бібліотеки й її господарчим життям. Завідує внутрішнім розпорядком.

Прирівнюється до проектора або професора Інституту /одним розрядом ниж-

<p><u>З. Учений</u></p> <p>Бере участь у науко- вих засіданнях б-ки й веде їх журнали; систематизує відчити наукових від. б-ки</p> <p>та матеріали що до "І пологнення": відповідає за відчитність б-ки /крім господ. та фі- нансової/, керує діло- водством б-ки. Заві- дує внутрішнім розпо- рядком, як-що в б-ці нема посади заступу- никя директора, та додглядає за виконан- ням правил внутріш-нього порядку.</p>	<p><u>Тех same.</u></p> <p>На 2-3 роз- ряди нижче від дирек- тора.</p>	<p><u>На 2-3 роз- ряди нижче від за- бідувача.</u></p>
<p><u>4. Бібліотекар</u></p> <p><u>Науково-обробочий персонал</u></p>	<p><u>Загальна на- ми відділами /спеці- яльним, відцілом ко- мплектування, зен- ть/ чинна</u></p> <p><u>бібліотеч- бібліотеч- на освіта</u></p>	<p><u>Прирівнюється до професора 1-го рангу або 2-го рангу Інституту.</u></p>

Берінг.

Ю. складанням реаль- Учесть у нау-
чних наукогів. Всім ковому житті
з обсягом консульта- / другоплані
ційної роботи, ви- праці або
користування б-
жоповіші й
чного досвіду та
матеріалів статис-
тичн. обслідування
б-к; керування на-
уковими працями б-
ки та іх редагуван-
ня; керування науково-
педагогичною діяль-
ністю ф-к та підго-
товуванням вспіран-
тів.

5. Бібліоге-
нер - а-
спіктенг.

Помішник б-рів ке-
рівників. Обробка
наукових матерія-
лів б-ків та підго-
тування їх до пуб-
лікацій, роз-
роблення предмето-
вих та тематичних ка-

налогів і інші біблі-
ографічна робота; у-
часть у політосвіт-
ній, консультаційній
Прирівнюється Теж.
до асистентів
спеціальн. на-
укової науціальни-
стю становив /Мед-
лінститут, Полі-
техн., Ін-ту й
т.и./

та педагогічній діяльності біб-еки: обробка окремих питань /виставки, обслуговування конференцій і засідань, залучення до волонтерської роботи та підтримка титуцій.

6. Бібліоте-
кар - ла-
борант.

Безпосереднє виконання обробіт по б-рці, предмето-вому та тематичному ка-тalogах; участь у процесі колективування б-рці, реестрація найважливіших збірок б-кі, що вимагають відповідної наукової під-готовки; участь у політ-освітній та педагогічній праці під керівництвом старшого б-чно-наукового персоналу.

Середній спеціалізований персонал.

7. Бібліотекарі
Завідування інвентариза-
ційними та каталогізацій-
ними процесами, відображені-
тажем, читальнюю, залю:
книгосховищами та резер-
вовими фондами: статисти-
ческою та професійною
документацією та іншими
засобами.

продовження зі сторн. 25.

статистика по різних галузях б-чної праці.

- | | | | | |
|----------------------------|---|---|--|------|
| 8. Старший помішник | Складні каталогізаційні операції, участь в контролі періодика та складання /серійних/ видань, ведення інвентаря та ревізійних описів, здавання книжок в опрауву та контролювання цієї роботи. | Знання бібліотечної техніки /
14 розр./ | Прирівнюється до вчителя до професії
1 | Тем. |
| 9. Помічник бібліотекаря. | Проведення операцій обслуговування читальні, видавання формальних справок каталогового характеру, скланання первинних реєстрів, картографія. | Ознайомленість з певними галузями бібліотечної техніки. | Прирівнюється до вчителя лів трудової школи /13 розр./ | Тем. |
| 10. Старший кваліфікований | Технично-бібліотечний персонал.
Штамповання книжок, розставлювання їх, ремонтування книжок. | Прирівнюється до кваліфікованих технічин. | Тем. | |

техніч-
но-біб-
ліотечний
співробіт-
ник.

співробітній
лабораторій
та кабінетів
/8 і 7 розр./

11. Технічно-
вчний
співробіт-
ник.

Теж.

Господарчий, фінансовий та канцелярійний апарат.

За загальнюю номенклатурою та тарифікацією.

Ця система застосовується в наукових бібліотеках в залежності від розмірів бібліотеки та обсягу роботи її.

2. Беручи на увагу науковий характер роботи членів персоналу наукових бібліотек та піклування для здоров'я сторони деяких бібліотечних робіт, Конференція визнає за необхідне, щоб норми робочого дня в наукових бібліотеках були встановлені такі: для наукового персоналу - 24 годин на тиждень для середнього спеціального бібліотечного персоналу - 30 годин на тиждень для технично-бібліотечного персоналу - 36 годин на тиждень Примітка. Якщо хто з членів науково-адміністративного персоналу /директор, його заступник, учений секретар/ не маючи іншої посади, віддає бібліотеці часу більше зазначеного для наукових співробітників норми, то він має право на

збільшення платні до 100 %.

3. Виходячи з тих самих міркувань довжину професійної відпустки належить установити: для науково-адміністративного та наукового персоналу - 2 місяці, для середнього спеціального персоналу 1 1/2 місяця, для техничного бібліотечного персоналу - 1 місяць на рік.

4. Довжина робочого дня й професійні відпустки для господарчого, фінансового та канцелярійного персоналу - згідно з загальними положеннями що до співробітників освітніх установ.

5. На співробітників наукових бібліотек належить поширити всі ті положення про службу, пенсії т. ін., що діють установленого для співробітників Вуз-ів, наукових установ та освітніх установ взагалі, відповідно до посади того чи іншого співробітника наукової бібліотеки.

Приймаючи на увагу єдність системи освіти в УСРР, а також єдину цілеву установку роботи бібліотек на основі високої кваліфікації бібліотекарів бібліотек всіх типів, - Конференція наукних бібліотек України вважає за необхідне:

а/ добиватись підвищення престижу назви бібліотекаря згідно з тою ролею, що її революція поставила перед ним у справі культурного будівництва;

б/ звідси - Конференція вважає за потрібне домагатися відповідної тарифікації всіх бібліотекарів, що давалаби їм змогу працювати й виконувати завдання, - поставлені перед ними. -

6. З огляду на однакову кваліфікацію й умови праці робітників наукових бібліотек і робітників бібліографичних установ, вважати за необхідне поширити зазначену вище тарифікацію, довжину робочого дня й професійні відпустки та інші положення їх на співробітників бібліографичних установ.

І4. РЕЗОЛЮЦІЯ НА ДОГОВІД з КОЗАЧЕНКОМ
"ПРО УТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КНИЖКОВОГО ФОНДУ
У.С.Р.Р."

Констатуючи,

1/ що зараз йще процес масового знищення книжок революційних часів; 2/ що при вилученні з різних мотивів книжок із бібліотек Політосвіти та Упрофосвіти не забезпечується в достаточній мірі інтереси державних наукових книгосховищ; 3/ що фонди багатьох бібліотек зовсім не відповідають виробничим завданням бібліотек або установ, що при них ті бібліотеки находитяться 4/ що постачання чужоземних видань бібліотекам провадиться не в достаточній мірі,-

І.ша Конференція Наукових бібліотек УСРР-
щоб забезпечити постачання науковим бібліотекам Республіки матеріалів, потрібних для іхньої наукової роботи та щоб раціоналізувати те постачання,- визнає за необхідне - утворення єдиного Книжкового Державного Фонду УСРР.

2/ До державного книжкового фонду має увійти такий книжковий матеріал: а/ книжкове майно, що залишається по ліквідації судь-яко-ї установи б/ книжки ріжного походження, що випадково потрапили за років революції до ріжних бібліотек, установ, організацій, то-що не в порядкові планового комплектування; в/ книжки, що не відповідають виробничим завданням бібліотек установ, політосвіти та профосвіти; г/ книги, що хоч і відповідають виробничим завданням бібліотеки, але маються в ній у більшій кількості, ніж потрібно бібліотеці; д/ вилучене та конфісковане книжкове майно; е/ видання закордонні та з СРСР; - що їх набуває центр шляхом обміну на обовязковий примірник.

ПРИМІТКА: а/ До державного книжкового фонду не входить визначене в попередньому пункті книжкове майно головних наукових бібліотек Укрнауки; вони можуть його використовувати в

індивідуальному порядкові.

3/ Призначення Державного Книжкового Фонду є - а/ планове безплатне постачання відповідних матеріалів всім бібліотекам взагалі й в першу чергу науковим; б/ централізований обмін; в/ продаж з метою утворення спеціального фонду для планового безплатного постачання літератури науковим бібліотекам УСРР,

4/ Для утворення та використання державного книжкового фонду, утворити при Укрнауці спеціальний орган з участю представників головних наукових та політосвітніх бібліотек, Української Книжкової Палати та РСІ: поставити цьому органові завдання - перевести систематичне виявлення матеріалів, що належать до Д.К.Ф., та вживати заходів до їхньої охорони та доцільного використування.

5/ Конференція вважає за конче потрібне - видання спеціального декрету, що він - а/ оголосивши книжки, що належать до Д.К.Ф., безпосереднім майном Республіки; б/ заборонивши надалі будь-який продаж, обмін та передавання таких книжок окремим установам; в/ зобовязавши всі установи, що мають книжки, належні до Д.К.Ф., подати загальні відомості про такі книжки до Центрального органу; г/ заборонивши надалі будь-яке вилучення та конфіскацію книжок без участі представника загального органу в центрі та наукових бібліотек на місцях: д/ по лінії політосвітніх, профосвітніх та відомчих бібліотек наказавши вилучити матеріали, що мають входити до Д.К.Ф.; е/ вілпустивши кредити для негайногго переведення в життя роботи Д.К.Ф. в цілому.

6/ Негайно утворити Всеукраїнське Товариство Друзів книги.

7/ Надати Українській Книжковій Палаті права додатково одержувати обовязкові примірники спеціально для цілів утворення Д.К.Ф.

15. ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УСРР вважає за конче потрібнє, щоб на всесвітній бібліотечний конгрес було послано делегатів

від наукових бібліотек УСРР, з метою - використати в науково-бібліотечному будівництві УСРР останні досягнення всесвітнього бібліотечного досвіду, ознайомити бібліотечні кола всесвіту з напрямком діяльності й досягненнями наукових бібліотек УСРР та завязати живі звязки між - науковими бібліотеками УСРР і інших країн.

16. ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УСРР, вважаючи, що вона поставила, освітила й почасти вирішила багато важливих питань з обсягу діяльності наукових бібліотек УСРР, і що ознайомлення з її роботою буде корисне для наукових і для інших бібліотек ССРР, для наукових діячів і широких кол громадянства, постановила просити Укрнауку дати кошти на видрукування Трудів Конференції.

17. ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УСРР, з огляду на величезне значіння правильної постановки наукових бібліотек для успіху науки соціалістичного будівництва й національно-культурного розвитку народів УСРР та на важливість колективного обміркування справ життя й діяльності наукових бібліотек, вважає за конче потрібне що року скликати в одному з великих міст УСРР по черзі всеукраїнську конференцію наукових бібліотек та бібліографичних установ УСРР й просити про це Укрнауку.

18. МАЮЧИ НА УВАЗІ,

1/ що кожна союзна республіка має свою систему освіти, звязану з усім її економічним, соціальним, політичним і культурним життям,

2/ що контакт і взаємний обмін досвідом роботи та організації наукових бібліотек і бібліографичних установ різних союзних республік допоможе в бібліотечно-бібліографичному будівництві кожної з них,-

ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УСРР визнала за бажане, щоб oprіч щорічних всеукраїнських конференцій і з'їздів, час від часу скликалися конференції наукових бібліотек і бібліо-

граffичних установ всіх союзних республік, що входять в склад ССРР

19. ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УСРР, закінчивши свою роботу, освітливши й вирішивши багато важливих питань життя й діяльності наукових бібліотек УСРР та намітивши шляхи дальнього розвитку, висловлює Українці щиру подяку, що вона дала діячам наукових бібліотек змогу зібратися і спільно обміркувати свої науково-бібліотечні справи.

